

ВАРНАНСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА

Излиза всеки петък

Абонаментъ:	Всичко, що се отнася до вестника, да се изпраща до кметството — Варна	Обявления:
За година 55 лв.		Официални по 2 лв. на кв. сант
За 6 месеца 30 лв.		търговски по споразумение.
Брой 1 лв.	Редакцията: Общинското управление, секретарията.	Брой 1 лв.

ТЪРЖЕСТВЕНОТО ОТКРИВАНЕ на I-та промишлена изложба въ Варна.

Молебенътъ. Произнесени речи. Голѣмиятъ интересъ на варненци и гости на курортна Варна. Списъкъ на участвуващите въ изложбата фирми.

Хилядно иражданство и гости на курортна Варна присѣтствуваха при откриването на 24 юлий н. т. първата промишлена изложба въ Варна, устроена по инициативата на Лицата за курорта Варна.

Цвятъ и зеленина красяха величествената сграда на Търговското училище, където се открива и помещава изложбата.

Отслужи се молебенъ въ построения за случая аналой въ двора на училището отъ епископъ Андрей съ съслужение на свещеници.

На тържеството присѣтствуваха представителя на двореца, светника Груевъ, окр. управителъ Г. Даскаловъ, кмета Г. А. Брусевъ, председателя на Търг. камара Г. Б. Абаджиевъ, представителя на Министерството на Просвѣтотата — ил. секретаръ Г. Доневъ и др.

Кмета Г. А. Брусевъ държа хубава приветствена речъ въ отговоръ на тая на Г. председателя на Лицата за курорта Варна Г. Календжиевъ между друмото той каза:

„Отъ името на Варненското иражданство и общинската управа имамъ честь да Ви поздравя по случай откриването на първата въ града ни индустриална изложба. Индустриалната изложба е плодъ на българския умъ и честния български трудъ. Съ нея се

слава за разрешение капиталния въпрос — ще бжде ли България земледѣлческа страна или ще трѣбва да се обърне погледъ и къмъ индустрията“.

Председателя на лигата за курорта Варна г. Календжиевъ каза:

Промислениятъ трудъ на българина въ доосвободителната епоха се проявява въ дребните производствени форми—въ домашната индустрия и занаятчийството.

Колкото и да се рисува въ мрачни краски политическия режимъ на бившата турска империя, тя правеше не малки усилия за стопанското повдигане на своето население—селското и градското. Това й се диктуваше не само отъ засилващото се културно влияние на запада презъ XVIII и XIX вѣкове, но и по чисто материални причини: отъ простата истина, че силата на държавата и нейното управление зависятъ отъ благосъстоянието на нейния народъ.

Втората половина на XVIII вѣкъ и началото на XIX се характеризиратъ съ силното емигриране на активнитѣ въ стопанско отношение български елементи къмъ градоветѣ. Тѣзи елементи напушатъ постепенно земедѣлческия трудъ и се предаватъ на по сложната и по съвършенна дей-

ностъ, каквато представлява занаята. По тоя начинъ за нѣколко десетилѣтня занаятчийското производство става привилегия на българското население и градътъ, който презъ бурната епоха на робството, бѣше денационализиранъ, почва да получава български характеръ, а градското стопанство преминава главно въ български ръце. Материалнитѣ нужди на гурската империя се задволяватъ отъ рѣчния трудъ на българина, който едновременно, като занаятчия и като търговецъ се шири по пазаратѣ и панаиритѣ на европейска и азиатска Турция. А напоследъкъ той почва да прескача предѣлитѣ на широката империя, за да занесе своитѣ произведения въ Ромѣния, Унгария, Австрия и Русия, чакъ до Москва, гдето въ първата половина на XIX в. прониква предприемчивия габровчанинъ, за да предлага на руситѣ своитѣ занаятчийски издѣлия, включително оржжия и пушки

Това е героическата епоха на българското плѣме, когато дезертирания отъ черната земя и отъ тежкия селски трудъ тракиецъ, македонецъ и мизинецъ завладяватъ съ новата производителна техника паланки и градове, до гдето най сетне, като организиранъ производител въ еснафски сдружения, се налага не само на градското, но и на държавното управление.

А отъ тукъ вече не е далечъ до идеята за националното чувство, за народна сплотеностъ, за черковна и политическа свобода. Последнитѣ израсгнаха и се откърмиха въ еснафската общественостъ, която стои неизмѣримо по-високо отъ оная, която можеше да се зароди при по-простата стопанска и обществена структура на селото.

Занаятчиията, организиранъ въ еснафи, създаде по-висша стопанска култура, която бѣше предпоставка и условие за черквата, училището, читалището и за създаването на новобългарския езикъ и на сегашната ни литература

* *

Занаятътъ, подобно на всѣко важно стопанско явление, въ процеса на своето развитие претърпѣ известна диференция чрезъ разчленяването на по-сложнитѣ производствени процеси на по-прости. Най-важната, обаче, диференция бѣше социалната, въ която търговскиятъ елементъ почва да търси своето обособяване, догдето въ надвечерието на освобождението той се явява като цѣло съсловие съ свои едри представители въ предѣлитѣ и задъ предѣлитѣ на отоманската държава. А чрезъ търговското си съсловие българското племе бѣше поставено въ още по-тѣсенъ контактъ съ

всемирното стопанство и култура; отъ тукъ и още по-подчеркнатото стремление къмъ политическа самостоятелностъ

Техническата и социална диференция, до освобождението, се проявява и въ наченките на едра индустрия.

Нашата днешна индустрия си води началото отъ чарковото производство. Чаркътъ, който биде пренесенъ отъ габровци отъ Брашовъ, механизира производството на гайтана — твърде важния текстиленъ артикулъ преди освобождението. Карлово, Калоферъ, Сопотъ, Казанлъкъ и др. сж имали до освобождението механически работилници съ по 8—10 чаркове, които сж били движени съ вода. Изработенитѣ тукъ гайтани сж били изнасяни въ Босна, Сърбия и пр. Първитѣ капитали, които сж послужили за търгуване и за търговски предприятия сж резултатъ на ускорения и масовъ характеръ на производството на чарковата работилница. Сжщата създава и първитѣ парични натрупвания за индустриализиране на занаятчийското производство.

Първи опити за едро производство до освобождението сж пирдопското дружество за хавлии, което просъществува дълги години и следъ освобождението. Други опити сж сливенската държавна фабрика за шаяци за турската армия (1834 г.), а също и текстилната фабрика на Ив. Грозевъ въ Карлово (1875 г.).

Освобождението, което наложи нови вкусове въ консумацията, се характеризира, още въ самото начало, съ стремежа на новата държава да създаде национална индустрия, въпрѣки наследения отъ турската империя неблагоприятенъ митнически режимъ.

Държавнитѣ мѣрки за индустриализиране на страната, отъ освобождението насамъ, се свеждатъ къмъ следнитѣ законоположения:

На 24 декемврий 1893 год. се прокарва законъ, съ който се задължава войската и стражаритѣ да носятъ мѣстно облекло.

Съ първия законъ за митницитѣ (8 януарий 1885 г.) се допуща безмитното внасяне на сурови материали, нужни за мѣстнитѣ фабрики.

Въ 1894 год. се приема първия законъ за насърчение на мѣстната индустрия, съ който се предпочитатъ, за държавни и общински нужди, мѣстнитѣ произведения, ако не сж по-скъпи отъ 15% сравнително чуждитѣ.

Всички горни мѣроприятия иматъ предвидъ само текстилната индустрия.

Въ 1894 год. законътъ се допълва, като се създаватъ райони, премии и др. поощрения.

Въ сжщата 1897 год. се сключиха търговски договори съ другитѣ държави, съ стремежъ да се създадатъ специфични мита, като фискалнитѣ се покачватъ до 25⁰/₀ върху стойността на стоката.

Въ 1905 год. законътъ претърпява нови допълнения и разширения, като се предвиждатъ общи и специални облаги и за производителнитѣ кооперации.

Въ 1909 год. законътъ претърпява последни измѣнения, които имаха сила до 1925 г., обаче съ законъ отъ тая година срокътъ се продължи до 1928 год.

Отъ 1922 год. страната ни има автономна митническа тарифа съ вносни мита, благоприятстващи мѣстната индустрия.

За развитието на текстилната индустрия, която стои на първо мѣсто между всички останали, не малко способствува и законътъ за забрана на редица т. я. луксозни стоки; този законъ се отмѣни въ 1927 год., а въ замѣна на това се увеличиха вноснитѣ мита.

Развитието на нашата фабрична индустрия и нейното настоящо положение се характеризира съ долнитѣ числа за 12-тѣ вида индустрии, а именно: 1. мини и карнери, 2. метална индустрия, 3. керамика, 4. химическа индустрия, 5. индустрия за храни и питиета, 6. тютюнева индустрия, 7. тествени индустрии, 8. дървена индустрия, 9. кожарство, 10. хартиена индустрия, 11. графика и 12. електрическа индустрия.

За ръста на горнитѣ индустрии изцѣло можемъ да сждимъ по числата имъ за 1909, 1921 и 1930 год.

Докато презъ 1909 год. е имало 260 предприятия, въ 1921 тѣ се увеличаватъ на 1544, отъ които 561 сж покровителствувани. Въ 1930 година числото на покровителствуванитѣ индустрии става 925.

Резултатътъ на производството отъ горнитѣ индустрии се вижда отъ долнитѣ оценки:

Въ 1909 г. е произведено за 74,361,000 лв.

Въ 1921 г. е произведено за 4,525,196,000 лева, отъ които за насърченитѣ индустрии — 1,946,948,000 лв.

Въ 1930 год. само за насърченитѣ индустрии имаме продадено за 5,075,224,000 лв.

Ако направимъ едно повърхностно сравнение

на горнитѣ категории числа за крайнитѣ години — 1909 и 1930 ще имаме:

Насърчаванитѣ предприятия сж порастнали за 21 година отъ 260 на 925, или сж се повече отъ утроили. Капиталътъ (превърнатъ въ левове за 1909 г.) се е почти оседморилъ. Двигателната сила отъ 17,500 к. с. е порасла за сжщото време на 180,969 к. с. или се увеличила повече отъ 10 пкти. Характерно е, че числото на електрическитѣ конски сили отъ нищо е станало 35,850, съ тенденция тѣ да бждатъ използувани освенъ за освѣтление и като работна сила. Ако превърнемъ горнитѣ 180 хиляди конски сили въ механически работници ще получимъ, че енергията на насърчаваната индустрия замѣства 1,800,000 живи работници.

Числото на работницитѣ въ насърчаваната индустрия е порасло отъ 16,163 души на 32,669 души, а изобщо, заедно съ останалата индустрия, е надминало числото 80,000 души.

Стойността на горивото, употрѣбено въ насърчаванитѣ индустрии отъ 2,634,000 лв. е нарасла на 284,258,000 лв. или при еднаква валута стойността му се е утроило. Стойността на суровитѣ материали, е станала сжщо три пкти повече. Фондътъ на работната заплата е порасналъ 5¹/₂ пкти. И най-сетне стойността на продаденитѣ продукти се е повишила 8 пкти.

По значение и стойностъ на произведенитѣ продукти, индустриалнитѣ се редятъ така (за 1930 година):

1. Текстилни индустрии сж произвели за 1,925,000,000 лв.

2. Индустриитѣ за храни и питиета, гдето влиза и захарната индустрия, сж произвели за 1,231,000,000 лв.

3. Химическитѣ индустрии — 453,000,000 лв.

4. Металната индустрия — 412,160,000 лв.

5. Керамичната — 356,900,000 лв.

6. Кожарската — 269,000,000 лв.

7. Електрическата — 206,737,000 лв.

8. Дървената — 137,000,000 лв.

9. Хартиената — 51,237,000 лв.

10. Минната съ карнеритѣ — 33,054,000 лв.

Ръста на отдѣлнитѣ индустрии се вижда отъ следното: най-силно е порасла електрическата — 14 пкти; следъ нея иде хранително-питейната — 12 пкти; керамичната — 8 пкти; наравно сж вървели металната и химическата — 7 пкти. Понататъкъ се редятъ: хартиената — 5 пкти; текстилната — 4¹/₂ пкти; кожарската — 2¹/₂ пкти и дървената — 2 пкти.

Много е интересно едно сравнение на горнитъ данни съ съответнитъ числа въ занаятитъ. За голъмо съжаление статистиката за последнитъ ни дава само числа за заведенята, които сж 114,911 (1926 год.) съ 182,550 заети лица и 176,795 конски сили. Съ други думи занаятчийството разполага съ двойно количество предприятия спрѣмо покровителствената индустрия; разбира се, като се абстрахираме отъ тѣхнитъ размѣри. Освенъ това то ангажира три пѣти повече лица, отколкото насърдчаваната индустрия. Огносно механическата енергия то стои наравно съ покровителствената индустрия.

Данни за вложения капиталъ, за употребенитъ материали и пр. въ занаятитъ иѣваме. Но само горнитъ числа сж достатъчно внушителни, за да оправдаятъ особната грижа на държавата и относно дребното производство, което често по размѣръ и характеръ се слива съ мнозинството индустриални предприятия.

Тукъ неволно се налага и едно сравнение съ земеделческото стопанство. Споредъ изчисленията на проф. Долински, нашето земледѣлие разполага съ живъ инвентаръ за 9,214,212,000 лв. и съ орджия за 2,096.705,225 лв. или общо живъ и мъртавъ инвентаръ за 11,310.957,225 лева, т. е. близо два пѣти повече, отколкото е капитала на насърдчаваната индустрия. А, техническия инвентаръ на земедѣлието ни е 3 пѣти по-малкъ отъ вложения капиталъ въ насърдчаваната индустрия.

Колкото и тѣзи цифри да не сж напълно сравняеми, тѣ говорятъ много зле за състоянието на нашето земледѣлие. Защото отъ рационализацията и интензивността на нашето земледѣлско стопанство ще зависи неговата специализация и освобождаването му отъ домашни индустрии, а следователно и засилващото търсене на занаятчийски и фабрични произведения. И колкото тая трансформация въ селото ще върви по-бърже, толкова и условията за българската промишленостъ ще ставатъ по-благоприятни.

Успѣхитъ на промишлеността въ една страна се дължатъ, преди всичко, на три главни фактора: 1) на обективнитъ условия, 2) на ролята на държавата и 3) на активното участие на нейнитъ представители, на тѣхния организационенъ духъ и умѣние да използватъ всички модерни сръдства на техниката и на званието Индустриализирането на по-новитъ народи, като напр. Германия, показва, че последнитъ два фактора сж играли голъма роль.

Твърде мощно сръдство за импулсиране промишлената дейностъ сж изложбитъ, за които ние

вършимъ твърде малко и къмъ които даже и не посредствено заинтересованитъ се отнасятъ доста инертно. А между това пълната и добре организирана изложба би трѣбвало да обедини всички производители съ една голъма мисль: да се постараятъ да изнесътъ предъ компетентнитъ ценители и предъ идейнитъ борци за национална индустрия върховнитъ прояви на своето техническо изкуство. По тоя начинъ изложбата, особно ако тя се урежда периодически, ще сближи недовѣрчивия консуматоръ съ производителя; ще установи нужното единение между промишленото съсловие съ останалитъ производителни и обществени съсловия. Само така индустриалецтъ ще почне да се чувствава органически свързанъ съ цѣлото народно стопанство и ще намѣри свои защитници и тамъ гдето се чуватъ гласове гротивъ сегашнитъ жертви за индустрията.

Тѣзи сж съображенията, които подбудиха лигата за курорта Варна да предприеме уреждането на първата промишлена изложба въ първостепенния курортенъ и въ втория столиченъ градъ на страната ни, гдето лѣтния сезонъ представлява всички благоприятни условия за установяване живъ контактъ между нашето национално производство и многочисленитъ гости отъ отечеството ни и отъ странство.

Въ случая лигата се е въодушевлявала само отъ чисто обществено-национални цели, жалаейки заедно съ това да се спомогне и за курортното развитие на града ни.

Трѣбва тукъ да заявя, че изложбата не би могла да бжде осъществена, ако ние не бѣхме подпомогнати отъ г. г. представителитъ на централната властъ и особно отъ г-на министра на Б. Д. Ж., който направи исканитъ намаления за пѣтуване на изложителитъ, а също и за пренасяне на излаганитъ стоки. За това и ние му отправяме нашата голъма благодарностъ въ лицето на г-въ Директора на експлоатацията на Б. Д. Ж., който присѣтствава тукъ.

Дължимъ голъма благодарностъ на г. министра на търговията за приемането покровителството на изложбата и за неговото морално съдействие и насърчение; на Варненската община за безплатното отпущане на електрическа енергия презъ цѣлия периодъ на изложбата и за другитъ ѝ съдействия; на Варненската Популярна банка за отпуснатата отъ нея помощ отъ 20.000 лв., съ която можа да се почне организирането на изложбата; на г. г. варненскитъ народни представители, които тѣй неуморно способстваха за получаването на разнитъ облекчения отъ министерствата.

Най-сетне отправяме благодарностъ и до всички промишленици, които въ тия критически години пожертвуваха сръдства и време за да взематъ участие въ изложбата.

Наредъ съ това много съжеляваме, че не можахме да привлечемъ широкото участие на занаятчийското и особно на кооперативното производство, за да оправдаемъ напълно нашитъ добри намерения и името на изложбата.

Но, за наше утѣшение ще се надѣваме, че

втора подобна изложба ще бжде посрещната съ много по-високо съзнание отъ множеството едри и дребни промишленици и че грѣшкитъ на първия опитъ ще бждатъ напълно предотвратени.

Последенъ говори председателя на търговската камара г. Боянъ Абаджиевъ.

Следъ речта г. Абаджиевъ обяви изложбата за открита и прегъза триколюрната лента.

Участвуватъ въ изложбата

Първи етажъ.

Зала 3.

Павилионъ 1 — *Тотю Пактевъ — Габрово* фабрика за най разнообразни трикотажи.

Павилионъ 2 — *Братя П. и Г. Георгиеви Габрово*, фабрика за памучни и разнообразни трикотажи.

Павилионъ 3—4 *Памучно-текстилно Ак. Д-во „Принцъ Кирилъ“ — Габрово* платна, зефири, оксфорти и др.

Зала 4.

Павилионъ 7 — *Акц. Д-во Пенчо К. Боневъ Габрово* — фабрика за произв. на гъонъ.

Павилионъ 8 — *Г. Бъл. Стъкларска фабрика Акц. Д-во — Гебедже*

Бутилки, кани, вази, ламбени шишета, билници и др.

Павилионъ 9 — *Братя Толедо — София* фабрика за лицеви черни и цвѣтни кожи

Павилионъ 10 — *Лозарско-винарско Д-во „Лоза“ — София* коняци, вермути, ликьори и шампанско

Павилионъ 10 — *Акц. Д-во Францески Чинцано — София* — първостепененъ вермутъ

Павилионъ 11 — *Българска Черноморска маслодайна сапунена фабрика Акц. Д-во Бургасъ* — сапунъ за пране и сапунъ типъ санлайтъ „Камбана“.

Павилионъ 12 — *Голѣмитъ Бълг. мелници Бургасъ* — брашно

Зала 5.

Пав. 13-14 — *Акц. Д-во за ютени издѣлия фабрика „Кирилъ“ — Варна*

оригинални килими гладки и персийски типъ, зебла, пжтеки за коридори, чували.

Пав. 15 — *Фабрика „Орелъ“ Братя Ботю и Хр. П. Радеви — Габрово* производство на всички видове и цвѣтни вълнени прежди

Пав. 17-18 — *Дим. Хр Пенчевъ — Габрово* фабрика за всички видове трикотажи

Пав. 19 — *Братя Цаневи & В. Кисъовъ — Варна* фабрика за вжжа, канапи и всички вжжарски издѣлия

Зала 6

Пав. 20 — *1 Варненска реснарска работилница Хр К. Петковъ — Варна*

Пав. 21 — *Сийка Чомакова — София* Български народни шевици и бродерии

Пав. 22-23-24 — *Художествена пирогрѣфия Асънъ Милевъ — София*

Пав. 25-26 — *Таблени и месингови кровати М. Юрдановъ С-ие Русе*

Пав. 28 — *Бор. Арнаудовъ — Варна* най разнообразни кошничарски издѣлия

Пав. 29 — *Цвѣтана А. Бончева — Сливенъ* фабрика на копринени, ленени и памучни плагове съ красиви десени

Пав. 29 — *Оханесъ Тумаянъ Панагюрище* фабрика за персийски килими

Втори етажъ

Зала 7

Акц. Д-во за химически произведения София съ прочутия сапунъ за пране „Петель“ и тоалетния „Идеалъ“

Производство на доброкачественни всички видове козметически артикули, пудри, пасты за зѣби, червила, одеколони и др.

Зала 8

Пав. 33 — Акц. Анонимно Д-во „Успѣхъ“
Габрово
всички видове вълнени платове — шрайх-
гарни и камгарни

Пав. 34. Братя Маринъ и Алекси Маринкѣови
Сливенъ
фабрика за чисто вълнени платове шаеци,
аби, навуша, одела и др.

Пав. 35 — Акц. Д-во Ив. К. Калпазановъ
Габрово
фабрика за вълнени шаяци и финни кам-
гарски платове

Пав. 36-37—Недевъ-Сарживановъ-Сливенъ
вълнени платове — спортни, шрайхгарни и
цвѣтни камгарни въ твърде оригинални де-
сени шалове, одела и килими

Зала 9

Пав. 38 — Бр. Стайкови А. Д-во — София
Казънлъкъ
фабрика за вълнени прежди

Пав. 39 — Индантренъ М. Недевъ—Варна

Пав. 40 — „Текстиль“ Акц. Д-во — Варна
платна, оксфорди и др.

Пав. 41—Тжкачна фабрика „Тунджа А. Д-во
Ямболъ
платна, оксфорди и др.

Пав. 42 — Акц. Д-во за памучни прежди
„Царъ Борисъ“ — Варна

Зала 11

Пав. 49 — Г. Стефанови и Синове-Сливенъ
фабрика за разнообразни вълнени платове
и одела

Пав. 50-51 — Акционерно Текстилно Д-во
Андоновъ & Михайловъ — Сливенъ
ф-ка за финни одела и вълнени платове

Пав. 52 — Текстилно Индустириално Д-во
Семерджиевъ С-ие—Троянъ-София
фабрика за вълнени платове

Зала 12

Пав. 53 — Б. Ю. Гарти и Синове фабрика
„Изтокъ“—Пловдивъ
тоалетни сапуни и парфюмерия

Пав. 54 — Плетачна фабрика „Кале“
Ст. Д. Мундровъ и Бр. — Сливенъ

Пав. 55 — Бр. Куневи — Габрово фабрика
за разни трикотажи

Пав. 56 — Нисимъ Авдала Синове фабрика
за захарни издѣлия — Пловдивъ
бонбони, карамели, локумъ и др.

Пав. 57 — Степанъ Закарянъ—Панагюрюще
фабрика за персийски килими

Пав. 58 — А. Папазовъ — Пловдивъ
придворенъ доставчикъ — парфюмерия и
сапуни

Пав. 60 — Ленно тжкачна ф-ка „Ивица“
Т. П. Вжжаровъ—София—Красно село

Зала 13

Пав. 63 — „Партамянови“ Събирател. Д-во
Варна
печки, готварски, съчми, примуси и др.

Пав. 64 — Индрстр. Акц. Д-во Янко Л.
Зантопуловъ — Варна
тави, тенджери, хавани и кофи

Пав. 65 — „Лормъ“ Търг. Инд. Съб. Д-во
фабрика за метални издѣлия
брави, сюрмета, райбери, кюшелици, панти
и др.

Пав. 66 — „Вулканъ“ Акц. Д-во за фабри-
куване на метални и металолеярни издѣлия
Варна

Пав. 68 — Каменовъглени мини „Качулка“
„Брусъ“ — Сливенъ

Коридора първи етажъ.

Павилионъ 93 — 1 Българска провиглиро-
вана фабрика за консерви, Пантелей Геновъ-
Пловдивъ.

Бр. Н. Бояджиєви, килимарска фабрика —
Котелъ — персийски килими.

Павилионъ 86 — В. Бъчваровъ, Русе-София,
ф-ка за сапуни за пране „Бурма“
театъръ Венусъ“.

Павилионъ 85 — П. Ив. Вакриловъ, Пловдивъ,
ф-ка за производство на есенции
и етерични масла.

Павилионъ 84 — Район. землед. кооперати-
венъ синдикатъ „Общъ подеъмъ“, Провадия.
Солъ чиста, бѣла, кристална.

Братя Тенєви — Варна-Дєвня, винена кисе-
лина (лимонтозу) на прахъ и кристалъ.

Израєль & С-ие — Пловдивъ, фабрика за
метални издѣлия: ножове, лъжици, вилицы
и други.

Коридоръ втори етажъ.

Павилионъ 87 — Аврамъ М. Леви — четкарска работилница — Варна. Индуриални, мелничарски и луксозни четки.

Павилионъ 88 — Картографско ателие Сава Поповъ — Варна. Релефи: Мадарски конникъ, варненски, шуменски и др. окржзи.

Василь Николовъ — Варна. Бръснаро-фризьорски електрически апарати, типове — „Maуег“ и „Галия“.

Павилионъ 89 — Барухъ Меворахъ, София, огледала, извити и тржбести стъкла и др.

Българско Аптекарско Кооперативно Д-во, собствени фармако-химическа лаборатория, София.

Павилионъ 105 — Акц. Д-во „Тестена индустрия“ Варна. Макарони, фиде, кускусъ и др.

Павилионъ 98 — Държавна землед. опитна и контролна станция — Образцовъ чифликъ Пшеница, царевица, бобъ, слънчогледъ, сирене и др.

Трети етажъ.

Зала 14 — Ив. Крачуновъ — Орхане, най-разнообразна резба.

Начо Арнаудовъ — Варна — резба.

Хр. Ив. Балабановъ — Придворна фабрика „Килимъ“ — Котелъ. — Персийски килими.

Петъръ Стояновъ.

Значението на изложбитъ

Въ време когато съобщенията бѣха затруднение, когато телефона и телеграфа не бѣха познати, когато пренасянето на произведенията, земледѣлски или фабрични ставаше по сухо, само чрезъ дълги коларски кервани, тогава за обмѣната се намѣрило за добре устройване въ разни мѣста на държавитѣ, въ опредѣлени дни, срещи (панаири) на продавачи и купувачи. Въ нашата родина и до сега има нѣкои традиционни такива панаири, напр. Ески-Джумайския, където безъ реклама и друга пропаганда, всѣка година въ срѣдата на м. май, отъ разни краища на България, се стичатъ продавачи на добитѣкъ, на всевъзможни видове стоки и др. а всички имащи желание да купуватъ, продаватъ или обмѣнятъ производството си пристигатъ на опредѣленото мѣсто. Съ течение на времето, когато превозването на стокитѣ става бързо и съ голѣми улеснения, начина на обмѣна на стокитѣ по горе описания начинъ става труденъ, защото пренасяне количествата стоки на излишни разстояния ги оскпява, а конкуренцията е дошла до голѣми тънкости, и всѣко излишно оскпяване производството се отразява твърде зле при пласимента.

Независимо отъ горнитѣ причини, производителитѣ въ промишлеността правятъ такива тънки нюанси въ артикулитѣ, тѣ ги разнообразяватъ, че тѣхното пласиране по стария начинъ е почти невъзможно. Въ ново време се уреждатъ въ голѣмитѣ индустриални сгради съ съдействието на всички държавни и общински власти или съ срѣдства отъ частни фирми въ добре подобрани

градски населени мѣста изложби на произведения отъ разни браншове. Въ тѣзи изложби се подредятъ мостри отъ разнитѣ произведения. Подредени по браншове и по фирми даватъ възможностъ на заинтересованитѣ да набавятъ необходимитѣ имъ качества и видове.

Тѣзи изложби въ днешно време иматъ за целъ не само да станатъ продажби, да се правятъ поръчки, но най-главното да дадатъ възможностъ на голѣма частъ отъ публиката да се запознае съ онова, което се произвежда въ дадена страна, да се видятъ новитѣ подобрения усъвършенствувания и ръста на производството. Чрезъ опознаване на това, що се изработва въ дадена страна се създава повишенъ духъ въ маситѣ, развива се любовъ къмъ родното, любовъ и обичъ къмъ всички знайни и незнайни творци на промишленитѣ области и, ако нѣкоя злонамерена личностъ п чне да слослови, или несправедливо критикува, веднага самата публика реагира, защитава индустрията. Такъ, нѣкой известни народи, случайно разбрали колко голѣми материални облаги иматъ отъ скитането по море и извършване чрезъ тѣхни кораби превози и обмѣна на стоки разпространяваха и създаваха легенди като: „морето е ужасно“, „на дъво безъ корень се не качаай“, че „по море могатъ да скитатъ само известни народи“. Всичко това и днесъ се прави за разни въпроси подъ разни суоси, само че, по префинено, за да се държатъ маситѣ въ известно заблуждение.

Говори се, че България нѣма мѣсто за индустрия, че нашата индустрия е неконкурентно-

способна, не може да даде доброкачествени произведения, а най-важното, че мнозина купуваха българско индустриално производство, като бѣха убедени, че купеното е произведено вънъ отъ България. Създаде се повикъ срещу родната индустрия, безъ да сж я опознали, безъ да сж я проучили и спокойно преценили, класираха я веднага като паразитна, като че, всѣки, който е индустриалець е кърлежъ забилъ смукалото си въ тлъстата снага на държавата и смучи до ненаситностъ.

Не обикновени граждани, но дори общественици съ голѣми претенции не си дадоха трудъ да научатъ при какви условия, съ какви слѣпки се борятъ нашитѣ индустриалци. Ако бѣха проучили, щѣше на време да се отклони създаденото общо за индустрията лошо настроение въ обществото, а ако щѣше да се говори лошо, то щѣше да е, само за индустриалци или индустриални браншове, които не заслужаватъ облагитѣ на закона.

Ако има да се обвиняватъ нашитѣ общественици голѣми и малки, двойно повече трѣбва да се обвиняватъ нашитѣ индустриалци, защото тѣ нищо не направиха да ги опознае българското общество, тѣ се склпватъ надъ стотинкитѣ и не отдѣлятъ дори най-минималната сума, за да поддържатъ съюза си, който чрезъ перото, чрезъ лични похани на общественици, за да ги заведе въ разни индустриални заведения, та на самото мѣсто да видятъ производството, изработката на разнитѣ материали, различнитѣ подготвителни работи, за да се разбере, че често пропускатъ само единъ день отъ дадени разпореджания се отразяватъ крайно пакостно. Отъ личнитѣ среди съ индустриалцитѣ ще узнаятъ колко мъчно се спечелва чуждия кредитъ и какъ не по вина на индустриалеца се лесно закрива, когато съ десетки години се е работило за извоюванетоъ на тоя кредитъ.

Грамадна частъ отъ индустриалцитѣ нѣматъ ясна представа за голѣмото значение отъ опознаванетоъ произведенията отъ голѣма частъ на нашето общество. Често самитѣ тѣ не знаятъ, че дадени предмети необходими имъ за тѣхното производство се изработва въ страната, или че съ малко подобрене на известни мѣстни произведения ще се задоволятъ нуждитѣ на дадена индустрия. Не сж редки случаетѣ, когато отговоренъ министъръ посети нѣкоя индустрия и отъ разговоритѣ веднага му става ясно, че съ малко съдействию отъ страна на министерството му може да се засили дадено земледѣлско производство. Пр.

за отглеждане на лена, памукъ, слънчогледа и др.

Лигата за курорта Варна, знаяйки всички дефекти, знаяйки характера на голѣма частъ отъ нашитѣ индустриалци реши да създаде една изложба за индустриално, занаятчийско и кооперативно производство съ единствената целъ да даде възможностъ на Варненското гражданство и на всички посетители на Варна да се запознаятъ съ производството на една частъ отъ нашитѣ индустрии.

Лигата смѣта, че ако всички индустриалци следъ тазгодишната изложба се проникнатъ отъ желанието ѝ, ако се убедятъ че тази изложба не е за спекулация, а единствено отъ желание да се рекламира и опознае производството на родната индустрия, занаятчийство и кооперации биха искали ежегодно изложбата да се подрежда и нито една производствена фирма да не остане непредставена. Да се създаде постепенно специално мѣсто за изложбата, което да побере всички български и чужди изложители, които биха се явили.

Така Лигата за курорта Варна мисли, че скромно допринесе на родната индустрия и частно за Варна.

Курортни вѣсти

Пристигнали сж до 24 т. м. лѣтовници:
Въ България 3,820

Чужденци: отъ Австрия 100, Германия 42, Гърция 29, Египетъ 8, Литва 2, Палестина 3, Полша 172, Ромѣния (българи) 843, Ромѣния (други) 230, Турция 126, Унгария 56, Чехия 503 и отъ още други държави 39.

Последнитѣ нѣколко дни се забелязва голѣмъ притокъ на лѣтовници, както отъ чужбина, така и отъ България, а особено ще бжде засилено презъ м. августъ.

Варна
Печатница „Войниковъ“
Телеф. 502.

ИЗЪ ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТЪ

Приемане проекто-програмата по постройката на концесиионни начала КАЗИНО—ХОТЕЛЪ

Заседание 18.VII 1932 г.

Заседанието се откри точно въ 5 часа следъ обѣдъ отъ г. кмета А. Брусевъ. Присѣтствуваха почти всички г. г. общински съветници.

Докладва се проекто програмата по постройката на концесиионни начала казино и хотелъ въ Варна, който се прие отъ общинския съветъ съ следнитѣ изменения и допълнения и доби следната редакция:

ПРОГРАМА

за постройка и експлоатация на Варнен. общинско казино и хотелъ на концесиионни начала

1. Варненската община отдава постройката и експлоатацията на казино и хотелъ на концесиионни начала.

2. Мѣстото опредѣлено за постройка на хотелъ и казино е западния жгълъ на морската градина между аквариума и имота на Асарето включително, съ южна граница плажа, а северо-западна — булевардъ „Фердинандъ“ — съгласно скицата и протокола на техническата комисия, — съ съответенъ плажъ за гоститѣ на хотела и казиното.

3. Хотела по архитектура, удобства и комфортъ трѣбва да бжде като западно-европейскитѣ богати плажъ-хотели, да има минимумъ 150 стаи които трѣбва да бждатъ пригодени изключително за богата клиентела.

4. Казиното, игралнитѣ, необходимитѣ салони, ресторанти и пр. ще трѣбва да бждатъ също съ висока архит. стойностъ—построени на сушата или по възможностъ надъ морето и удобно свързани съ хотела.

5. Максимумъ на концес. срокъ 30 години.

6. Минимумъ инвестиранъ капиталъ въ постройкитѣ 50 милиона лева.

7. Предложението — (офертата) да е съпроводено съ гаранция въ размѣръ 2 милиона лева внесени въ българска банка удобрена отъ управленieto на общината. Следъ възлагане на пред-

приятнето и сключване договора концесиионера е длъженъ да допълни тази гаранция до 200/0 отъ капитала, който ще се внесе старя въ предприятието

8. Концесиионера плаща на общината ежегодно вноса минимумъ 1 милионъ лева увеличавана периодически. Ще се предпочита предложението, което дава възможностъ на общината да получи въ единъ срокъ — не по-дълъгъ отъ 5 години вноскитѣ за цѣлия концесиионенъ периодъ.

9. Плана на постройкитѣ се изработва по конкурсъ и ще се удобри отъ комисия назначена отъ общинската управа и съ участие на представ. на концесиионера. Същата комисия ще изработи и програмата за конкурса. Премнитѣ сж за смѣтка на концесиионера.

10. Концесиионера ще има право да използва презъ концесиионния срокъ монопола за разиграване хазартни игри въ гр. Варна. (съгласно специалния законъ и правилника къмъ него).

11. Презъ концесиионния периодъ концесиионера се освобождава отъ такситѣ за каналъ и смѣтъ, а електрическа енергия и вода ще получава по цени не по-високи отъ опредѣленитѣ за жилища.

12. Достъплътъ къмъ хазартнитѣ игри ще бжде забраненъ за всички държавни, общински и окръжни служители. Достъплътъ на варненскитѣ граждани ще се уреди съ отдѣленъ правилникъ.

13. Всички постройки трѣбва да бждатъ свършени въ три строителни сезона отъ подписване договора.

14. Всички оферти трѣбва да бждатъ представени въ общината въ срокъ отъ 4 месеца отъ деня обявяването въ вестникитѣ придружени съ идейни скици и планове.

Въ същото заседание се разгледа и прие годишния отчетъ на общинската концесиионна аптека за 1931/1932 год.

Съгласно чл. чл. 21 и 22 отъ правилника на Варненската общинска концесиионна аптека, управителяния аптеченъ комитетъ на края на всѣка

операционна година съставлява подробенъ годишенъ отчетъ, за дейността на аптеката. Той съдържа подробни сведения главно по следующето:

а. Състояние на капитала и фонда.

б. Общъ приходъ и разходъ по доставката на медикаменти и продажбата имъ.

в. Разходъ за персоналъ, канцеларски и др.

г. Вземания и дългове.

д. Състояние на материалитъ и

е. Загуби и печалби.

Отчетната година е (6) шеста отъ съществуването на аптеката. Презъ тая година сж изпълнени 19393 рецепти, които заедно съ продаденитъ медикаменти въ ржчна продажба възлизатъ на обща стойностъ 1,155,246 лв., за сжщото време презъ предишната финансова година сж изпълнени 19531 рецепта, които съ продаденитъ въ ржчна продажба възлизатъ на обща стойностъ 1,145,736 лв. Едно увеличение отъ миналогодишната продажба съ 9510 лева.

На бедно болни граждани сж изпълнени презъ годината 11818 рецепти на стойностъ 200,325 лева, които заедно съ направената отстъпка на бедни по II и III категория възлизатъ на 212,650 лева. За сжщото време презъ миналата година сж изпълнени 11536 рецепти на обща стойностъ 186 829 лева. Едно увеличение на даденитъ въ повече отъ миналата година на бедно болни медикаменти за 25,821 лв.

А К Т И В Ъ

1. Стоки.

Въ началото на отчетната година е имало стоки въ наличностъ за 23,235 лв.; презъ годината сж доставени стоки за 448,620 лв., а на 1 априль 1932 година има наличностъ стоки за 299,635 лв.

2. Мобили.

Следъ направената 5% амортизация — стойността на мебелитъ възлиза на 198,778 лв.

3. Дебитори

Вземанията на аптеката на 1 априль 1931 година сж възлизали на 305,443 лв., а въ края на отчетната година възлизатъ на 382,764 лева, а именно:

1. Варненска гр. община за даване лѣкарства на бедно-болни граждани презъ 1927/28 година	161,076 лв.
2. Общински майчинъ домъ	24,298 лв.
3. Санитарно отдѣление	92,312 лв.
4. Варнен. Окр. Пост. комисия	13,821 лв.
5. Фондъ „Обществ. осигуровки“	90,542 лв.
6. Домакинско отдѣление	715 лв.
	<u>Всичко 332,764 лв.</u>

4. Ценни книжа

Въ началото на годината като членъ на Българското Аптекарско Кооперативно Дружество — София имала 192 дѣла по 500 лева единия, напълно внесени на обща стойностъ 96,000 лева и като членъ на Лѣкарската Кооперация въ София 10 дѣла по 500 лева единия, напълно внесени — 5000 лв., а въ края на отчетната година дѣловетъ на аптеката при Б. А. К. Д-во сж се увеличили съ 8 дѣла по 500 лв. на стойностъ 4000 лева или всичко ценни книжа на стойностъ 105,000 лв., които сж съхраняватъ срещу разписки въ касата на финансовия началникъ при общината.

5. Безлихвени смѣтки.

По тази смѣтка Варнен. гр. община дължи на аптеката по депозитни разписки за отпуснати лѣкарства за минали години общо 399,642 лева и въ края на отчетната година нови 150000 лв. или общо 549,642 лева.

6. Текущи лихвени смѣтки.

Споредъ книгитъ на аптеката въ края на финансовата година текуцитъ лихвени смѣтки на аптеката сж внесени въ Варненската Популярна банка по 2 влогови смѣтки:

1. Фондъ „Общинска аптека“	201,174 лв.
2. Безсроченъ влогъ	1,715 лв.
	<u>Всичко 202,889 лв.</u>

П А С И В Ъ

1. Капиталъ

Капитала на аптеката възлиза на 31 мартъ 1932 г. на 1,009,454 лв.

2. Кредитори

Въ края на отчетната година аптеката има задължение къмъ Б. А. К. Д-во — София 111,301 лв.

3. Фондъ „Общинска аптека“

Въ началото на отчетната година фонда е

възлизалъ на сума 427.091 лева, а въ края на отчетната година възлиза на 550,088 лв.

Печалби

Презъ отчетната година е реализирана печалба както следва:

1. Отъ продажба на медикаменти съ пре-работката имъ 683,026 лв.

2. Лихви отъ текущи сметки при Варнен. популярна банка, дивиденти отъ дѣловетѣ, консум. работа при Б. А. К. Д. во—София 10,006 лв.
Всичко 693,032 лв.

Загуби

1. Отъ амортизация на мебели 10,738 лв.
2. Отъ бракувани инвентар предмети 5,250 лв.
3. Наемъ аптечно помѣщение 62,165 лв.
4. Канцеларски, отопление, осветле-ние и др. домакински вещ. разходи 276,628 лв.
5. Отпуснати лѣкарства на бедно-болни 62,651 лв.
6. Заплати 275,600 лв.
Всичко 693,032 лв.

Чиста печалба

Реализираната чиста печалба възлиза на 245,994 лв., която се разпредѣля съгласно чл. 23 отъ правилника на аптеката,

Заседанието се закри въ 8 и пол. часа. То ще продължи утре 19.VII 5 часа сл. обѣдъ.

Заседание 19 VII 1932 г.

Заседанието се откри точно въ 5 часа следъ обѣдъ въ Зала Съединение отъ г.-иъ кмета Ас. Брусевъ.

Кмета отговори на общинския съветникъ Дим. Янакиевъ, че надниците на плувцитѣ отъ спасителната команда сж увеличени отъ 70 на 80 лв.

Андрей Пенева. Защо постоянното присъж-ствие не е занимало г. общинскитѣ съветници съ посрещането на Италианската ескадра, за която се е похарчило маса общински средства, когато бедното варненско население бедствува? Азъ про-

тестирамъ противъ всичкото отъ името на тру-довата група. Протестирамъ сжщо и за поли-тиката на днешнитѣ управници съ която система-тически подготвятъ нова война.

Кмета. Общинската управа не се занимава съ никаква политика, а въ случая ние изпълня-ваме единъ дългъ на гостоприемство, каквото всѣки би изпълнилъ.

За всичко това е похарчено 14—15000 лв.

Ст. Савовъ. За политика и дума не може да става и че това е въ реда на нѣщата по посрещането на гоститѣ отъ Италианската ескадра. г. Пенева каза, че съ това се подготвяло нѣ-каква нова война, което освенъ че не е вѣрно, а напротивъ такава се подготвя въ съветска Русия, което гѣ ясно се вижда отъ нейнитѣ голѣми приготовления.

Бъдете добри представители на българското работничество, не си служете съ демагогия, не служете на чуждитѣ интереси

Разгледаха се разни молби за отпущане на помощи. Удобряване регулационни протоколи и др. текущи въпроси.

Заседанието се закри къмъ 7 ч сл. обѣдъ.

Изъ Народната опера.

Първото гостуване на Емилъ Маринеску въ операта.

Известния ромънски теноръ, премиеръ на Бъкурещката Крайска опера, Емилъ Маринеску, който презъ изтеклия сезонъ го-стува въ Народната опера въ София съ гра-маденъ успѣхъ и при препълнени зали. ще гастролира на варненска сцена въ понедѣл-никъ 9 ч. в. въ знаменитата и всемирно из-вестна опера на Бизе—„Карменъ“, въ ро-лята на Донъ Хозе. Учатствуватъ още: Ц. Кароленъ, М. Горянский, Сл. Филевъ, Р. Ри-зовъ, Ел Христова—Гебелъ, М. Митовичъ—Дюгмедживва, Н. Тодорова, Н. Атанасова, Диригентъ А. Найденовъ, Режисьоръ Хр. Поповъ. Балетмайсторъ А. Петровъ. Прима балерина Н. Винарова.

М О Р Е Т О

Морето крие блага, които правилно използвани, запазват здравето. Морската вода е минерализирана и съдържа необходимитѣ йонни соли въ процентно отношение достатѣчни за подържане организма въ онова състояние, въ което човѣкъ се чувствува напълно здравъ, бодръ и веселъ. Морскиятъ въздухъ е наситенъ съ озонъ, йонизиранъ, влаженъ чистъ отъ прахъ и микроби, прохладенъ и подвиженъ. Морската атмосфера е съ високо барометрическо налѣгане, умѣрена, колеблива температура и богата вследствие на пречупване на ултравиолетови лъчи. Морската вода и въздухъ разнообразяватъ, възбуждатъ крайнитѣ нервни разклонения на кожата и действуватъ рефлексно върху жизнения процесъ на организма. Значително се увеличаватъ червенитѣ кръвни телца и доста се засилва обмѣната на веществата.

Ултравиолетовитѣ лъчи превръщатъ кислорода на въздуха въ озонъ, който обновява и засилва дихателнитѣ органи, убива микробитѣ или съвършено намалява тѣх-

нитѣ отрови. Възбуждатъ жизнената дейностъ на клеткитѣ, намалява захарѣта (глицкозата) и спомага за възприемане на желязо, арсенъ, фосфатъ и други елементи въ кръвѣта. Общо на нервната система действуватъ успокоително, увеличаватъ пигмента на кожата и каляватъ организма.

Край морето, слаби и изтошени нерви се засилватъ, болкитѣ се успокояватъ, отворени рани се затварятъ, подути жлъзи и сливици изчезватъ; слаби, меки и кривикости се изправятъ и затвърдяватъ. Организма на младитѣ правилно расте, бърже се засилва. Детската душа отъ ширния просторъ и красивата гледка се повдига, въодушевява, става жизнерадостна, весела и игрива.

Чуденъ, божественъ даръ е морето. И който цени своето здраве, трѣбва да използва целѣбността му. Съ тия си свойства и величествената си красота, то цѣритѣлото и душата.

П. Б. П-ща.

Варненския общински вестникъ е единствения въ Варна, който изразява най вѣрно и точно общата стопанска, финансова, благоустройствена и културна политика на общината.

Граждани, следете вашия органъ — Варнен. общ. вестникъ.

Годишенъ абонаменъ — 55 лева.